

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Egyes szám ára 6 krajczár.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelek).

Az olasz királyfi és jegyese.

Nemrég az a hír járta be a világot, hogy a fekete hegyek szép rózsája, Nikita montenegrói fejedelem leánya királyi völegényt kapott. Most, miután az eljegyzés megtörtént, képen is megismertetjük olvasóinkkal a legujabb és mindenestre legfiatalabb királyi jegyeseket. Viktor Emánuel, Umberto olasz király fia s az olasz korona örököse, ma 27 éves. Született 1869-ben Nápolyban. A nagyvilági életben nem igen szerepel, inkább elzárkózik és főként katonai tanulmányoknak él. Termetére inkább alacsony és nem valami erőteljes, de szellemi képességre nézve annál több jót lehet rá mondani, mert igen értelmes, szilárd jellemű ifju, aki édesanyját valóban odaadó gyengédséggel szereti. Azok, akik az ifju trónörökös szellemi képességeit és elveit ismerik, trónra lépésétől Olaszország javára igen sok előnyös változást remélnék.

Viktor Emánuel olasz trónörökös és Heléna, montenegrói hercegnő.

Heléna hercegnő, akit a fekete hegyek rózsájának neveznek, Miklós montenegrói fejedelemnek leánya, született 1873-ban Czetinjében. A leánynevelő intézetet III. Sándor csár kívánatára Szent-Péterváron végezte, hol 5 esztendeig nevelkedett. A hercegnő egyike a legmagasabb műveltségű fejedelmi leányoknak. Több nyelvet tud, ezenkívül a zenében is jártas és a költészetet is szép hivatottsággal műveli. A menyasszonyt párját ritkító szépségnek írják le. Magas, sugár termetű, bájos és nyájas arcú; nagy, ragyogó fekete szemei vannak, a melyeket dus, fekete haj árnyékol be. Montenegró népe a bálványozásig szereti. A montenegrói fejedelemnek 6 leánya van, e diszes rózsabokor szebbnél

szebb hajtásai között Heléna hercegnőt tartják a legszebbnek. Bájos modorának, fenkölt lelkületének és kiváló testi előnyeinek köszönheti jó részt a fiatal hercegnő, hogy szép homlokát nemsokára Olaszország királynői koronája fogja övezni s ez által Miklós fejedelem háza oly magas összeköttetésekre tesz szert, a melyet a kis Montenegró fejedelem röviddel ezelőtt talán álmában sem mert volna remélni.

A fiatal pár Velenczében ismerkedett meg legelőbb, ahol a montenegrói fejedelem Heléna leányával együtt Umberto olasz király vendége volt. Már ez alkalommal feltűnt, hogy az olasz király, aki máskülönbén igen zárkózott, több alkalommal Heléna hercegnővel karján jelent meg és ismeretessé lett az a nyilatkozata, amelyet a fejedelemnő előtt tett: hogy a szép hercegkisasszonybájai egészen elragadják.

Az olasz király elragadtatásában neje Margit királynő is osztozott s vele együtt Velenczének egész népe. De mégis legmélyebben belenézett a hercegkisasszony ragyogó fekete szemeibe az egyébként hallgatag és világ zajától visszavonuló olasz trónörökös. Néhány napi együttlét elég volt arra, hogy örökre szívébe zárja a kedves teremtetést. Az olasz király fiának gyorsan megérlelődött házassági tervébe készséggel beleegyezett, sőt ezt a tervet az olasz nép is örömmel fogadta, mert a trónörökös politikai szempontból köthetett volna előnyösebb házasságot is, de szive szerint aligha. Már pedig szívük az uralkodóknak is van és a boldogság forrását az ő számukra is az igaz szeretet nyitja meg.

Egy vivmány törvénykezésünkben.

A hirlapolvasók mostanában bizonyára nem egyszer olvasnak a bünvádi perrendtartás felől, sőt azt is hallják, hogy az országgyűlésen legderekabb politikusaink milyen hévvel foglalkoznak a bünvádi perrendtartás törvényjavaslatának megvitatásával, amely törvényjavaslat mindenestre egyike a legnevezetesebb jogi alkotásoknak. Nem kell azt hinnünk, hogy ez a bünvádi perrendtartás csak a jogászokat érdekli és annak lényegét csak a jogászok érthetik. A bünvádi perrendtartás a polgárok személyes szabadságát igen közelről érinti és azért mikor erről a kérdéstről van szó, szükséges, hogy fölöle nagyjában mi is tájékozva legyünk.

A bünvádi perrendtartás törvényjavaslatának megalkotása első sorban azért jelent diadalt nálunk, mert eddig a bünvádi eljárásokat osztrák törvények szerint gyakorolták. Ezután a bünvádi eljárásra külön és az egész magyar korona területére nézve életbelépő egységes törvényünk lesz s ez a törvény sokkal helyesebb mint az, a melyet eddig gyakoroltak. Főelőnye az, hogy a törvényszék elé állított vádlott fölött nem csupán a törvényszéki bírák fognak ítéletet hozni a száraz paragrafusok alapján, hanem minden vármegyének megbízható és tekintélyesebb polgárai közül esküdtek jelöltetnek ki, akikből a törvényszék bünesetknél esküdtszéket alakít és ezeknek az esküdteknek szavazata fogja eldönteni, hogy az illető vádlott bünes-e vagy nem bünes. Tehát aki a társadalom ellen vét, a fölött maguk a társadalomnak független polgárai fogják az ítéletet meghozni, éppen úgy, mint ez eddig a sajtóbíróknál volt érvényben. Magyarítani sem kell, hogy ez az igazi szabadelvűség vivmánya, mert hisz bizonyos, hogy azok, akik valamely vádlottat a mindennapi életben alaposan ismernek, emberi felfogás szerint sokkal igazságosabban tudnak ítélni bünes vagy nem bünes volta fölött, mint tudna az, aki a vádlottat magánéletében egyáltalán nem ismerte s csak a kezei között levő esetleg hiányos bizonyítékok, saját benyomásai, végül talán rosszakaratu tanuvalloások után indul. Egy másik előnye ennek a törvényjavaslatnak az, hogy most a királyi ügyésznek nem lesz jogában a vádat elejteni, a mint ez sokszor megtörtént, ha az ügyésznek a kellő bizonyítékok kezében nem voltak, hanem a magánfél a vádat saját felelősségére tovább is fentarthatja. E mellett több jelentékeny előnye van még ennek a javaslatnak, de amennyiben egyszerre tökéleteset alkotni nem lehet, nagyon természetes, hogy kifogásolható részei is vannak. Így az ellenzéki férfiak főként attól tartanak, hogy az új törvény által az államügyésznek kiterjesztett nyomozói hatásköre visszaélésekre fog vezetni. Éppen azért, nehogy ilyen aggályokkal szem-

ben ez üdvös törvényjavaslatnak életbeléptetése hajótörést szenvedjen, az igazságügyminiszter ezt a neheztelt részét a törvényjavaslatnak visszavonta és újra bizottsági tárgyalás elé terjesztette. Most tehát pártkülönbség nélkül óhajtjuk, hogy ez a törvényjavaslat, melyet igazán emberies érzés és szabadelvű gondolkodás hat át, minél előbb megvalósuljon.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Az országgyűlés. Két havi nyári szünet után szeptember hó 3-án kezdte meg a képviselőház tanácskozásait. Legelsőben is Lukács László pénzügyminiszter nyújtotta be az 1897-iki költségvetést s egyuttal a kiegészítés kérdéseiről is szólva, valótlannak jelentette ki azt az elterjedt hírt, mintha a kormány a kvóta felemelésére ígéretet adott volna. Megkezdték ezután a bünvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslatnak tárgyalását, amelyet Chorin Ferencz előadó osztatlan tetszéssel fogadott, szép beszéddel vezetett be. Majd Erdély igazságügyminiszter tartott a javaslat mellett olyan, igaz meggyőződéstől áthatott szónoklatot, hogy még Polónyi Géza is azt mondta, hogy „Ünneplőbe kellett volna ide jönnünk.” El is fogadták a törvényjavaslatot általánosságban egyhangulag, miután Erdély miniszter az ügyészi nyomozó eljárásra vonatkozó, sérelmesnek talált részt visszavonta. Bánffy Dezső miniszterelnök két interpellációra adott feleletet. Az egyikből megtudtuk, hogy a hajdu-dorogi görög-katholikusok egyelőre nem kapnak külön püspökséget. A másik felelet székely furfanggal kerülte meg azt az egyenes kérdést, hogy feloszlatták-e az ősz folyamán a házat; Bánffy erre határozott választ nem adott. Interpelláltak: Kossuth Ferencz a kvóta tárgyában; Szalay Imre az igazságtalanul szedett tirol-vorarlbergi gabonavámok visszatérítését követeli Ausztriától; Ugron Gábor azt kérde, hogy az orosz czár bécsi látogatása következtében nem szenved-e változást a hármasszövetség? Szluha István kérde, hogy az elemi csapások által tönkrement gazdákon akar-e segíteni a kormány. Apponyi Albert gróf pedig a kiegészítés kérdéseiben akar színt vallatni a kormánynyal.

Függetlenségi szövetkezése. Az Ugron és Kossuth függetlenségi pártok között egyezkedés indult meg, melynek célja az, hogy a 67-es alapon álló párt ellen vállvetve küzdjenek. Az eddigi tárgyalás folyamán már is közeledés történt a két pártárnnyal között és így remélhető, hogy legalább a képviselőválasztások idejére a fegyverbarátságot megkötik s egymás kerületeibe jelöltek nem állítanak.

Eljegyzések az uralkodó házakban. Az olasz trónörökös Viktor Emánuel eljegyezte Nikita montenegrói fejedelemnek leányát, Ilona hercegnőt. Az eljegyzésnek úgy Olaszország mint a kis Montenegró népe nagy örömmel fogadta az eljegyzés hírére. Az eljegyzés hírére Nikita montenegrói fejedelem Cettinjében királyunk, Vilmos német császár, a török szultán, a bolgár fejedelem és Sándor szerb király sürgönyileg üdvözölték.

Sándor szerb király, akit nem régen Ilona hercegnő vőlegénye gyanánt emlegettek, újabb hír szerint Wladimir nagyherceg egyik leányával fog jegyet váltani.

Végül, ha helyes a hírlapok értesülése, akkor Németalföld trónörököse, a szépséges, fiatal Vilma királynő is vőlegényre talált Bernát, szász-weimári hercegre és még szeptemberben megállapítják az eljegyzés napját. Vilma királynő most mult 16 éves. Bernát herceg 1878-ban született, tehát csak 16 hónappal idősebb, mint Vilma királynő. Így az uralkodópár egész Hollandiában a legfiatalabb házaspár lesz.

Az orosz czár európai körutját folytatva, mult hét folyamán Vilmos német császárt látogatta meg Boroszlóban. A czári párt nagy ünnepélyességgel fogadták s a német császári párral való találkozásuk a legszivélyesebb volt. Amint ebből is következtethetjük, az orosz czár látogatásának czélja az, hogy az európai nagyhatalmakat az orosz politikai békés czéljai felől megnyugtassa.

Szerbiában újabb izgalmat keltett az a hír, hogy Cirics Ilia ezredes, Sándor király elmozdított első segédtisztje néhány nap óta eltűnt. Az eltűnésről különböző hírek keringenek, némelyek azt állítják, hogy Milán királyhoz utazott Párisba, de sokan azt suttogják, hogy áruhába öltözött csendőrök meglesték és meggyilkolták. A lakosság igen el van keseredve a miatt, hogy a trónra vágyó Milán exkirály és Natália meg Sándor között ismét egyenetlenség tört ki. Milán minden követ megmozdit, hogy Szerbia trónját ismét elfoglalhassa; természetesen a fiatal Sándor király s erélyes mamája Natália sem maradnak tétlenül. A szerbek izgatottan nézik fejedelemi vérüknek ezt a torzsalkodását, ami ki tudja milyen szomorú eredményre fog vezetni.

MI UJSÁG?

Sokaknak előfizetése augusztus hó 31-én lejárt. Kérjük ezen t. előfizetőinket, hogy az előfizetést a legutóbb küldött postautalványon mielőbb megújítani sziveskedjenek, mert a kik ezt elmulasztják, azoknak a lap küldését a mai számmal beszüntetjük.

Iparosaink az önálló vámterület mellett. Az iparosok a IV. országos ipartestületi nagygyűlésén kimondták, hogy az Ausztriával kötött kereskedelmi és vámszövetséget a magyar iparra károsnak tekintik, mert megakadályozza szabad fejlődését s ezért kimondta a gyűlés, hogy e sérelmes viszony felbontását és a magyar ipar érdekeinek megfelelő önálló vámterület felállítását szükségesnek tartja. Azt már tudjuk, hogy a mezőgazdáknak nem kell a közös vámterület, mert be kell bocsanunk az olesó gabonát, hogy ez áldozattal szemben Ausztria ipari czikkeinek kivitt biztositunk. Most az iparosok mondják ki, hogy a magyar ipar fejlődését csakis az önálló vámterület mellett biztosíthatjuk, mert különben Ausztria fejlett iparának vámmentes termékeivel a mi iparunkat elnyomja. Méltán kérdezhetjük a kormánytól, hogy ki óhajtja tehát az osztrákkal a kereskedelmi és vámszövetség megújítását, mikor úgy a gazdák mint az iparosok fáznak attól, hogy vele egy gyékényen áruljanak?

Új államtitkár. Ó Felsége a király Toepke Álfred pénzügyminiszteri tanácsost államtitkárrá nevezte ki.

Budavár visszafoglalásának emlékűnepe. A Mátyás-templomban mult vasárnap délelőtt hálaadó istentisztelet volt Budavárnak a törököktől történt visszafoglalása emlékére. Az istentisztelet alkalmából a Mátyás-templom padsorai zsufolásig megteltek előkelő közönséggel. A fényes segédlettel tartott misét Mária Dorottya főhercegnő is végig hallgatta, ki ez alkalommal talpig gyászba volt öltözködve.

Egy gazdász ünnepe. Rovara Frigyes kiváló gazdász és szakiró, Esterházy Mihály gróf uradalmi igazgatója, a napokban ülte 25 éves jubileumát, az ország minden részéből és még a külföldről is egybegyűlt számos tisztelői között Pozsonyban. Ez alkalomból tisztelői diszlakomát rendeztek Rovarának; a hazai gazdaságügy körül szerzett érdemeiről a földmivelésügyi miniszter is megemlékezett egy levélben. Kiváló érdeme Rovarának, hogy a gyakorlati mezőgazdasági ismereteket a magyar nép körében is buzgóan terjeszti. Vidéke földmivelő népének hű vezetője és oktatója.

A király jószívűsége. A most folyó galicziai hadgyakorlatok egyik napján történt, hogy a mikor a király a gyakorlóteret elhagyva, Lanyban a reá várakozó kocsiba akart ülni, az ut mentén egy szegény

lengyel parasztot látott, a ki összetett kezekkel kért segítyt az uralkodótól. A király kíséretében levő kerületi főnök el akarta távolítani az öreg agg embert, de a király nem engedte és megparancsolta, hogy a szegény ember kérését hozzák a kabinetiroda tudomására. Néhány nappal azután a király ismét Lanyban időzött és a község előljáróságát megkérdezte, vajjon a szegény ember kérvényét eljuttatták már a kabinetirodához. Arra a feleletre, hogy az agg lengyel paraszt még nem jelentkezett, a király szigoruan meghagyta, hogy haladéktalanul keressék fel az illetőt és adjanak neki az ő nevében nagyobb összeget.

A Garam áldozatai. Esztergom mellett a Garam folyón a minap nagy szerencsétlenség történt. A garambergi átjárásnál egy szénával megrakott kétfogatu kocsit a rajta ülő emberekkel a folyó elsodort és a szénaszékér lovastul és a rajta levő emberekkel együtt a hullámokban eltűnt. A szerencsétlenségnek többen voltak szemtanui, de mentésről szó sem lehetett, mert a folyó most rendkívül megáradt és különben is igen gyors a folyása. Azt sem lehet tudni, hogy hány ember volt a szekéren.

Meglötte az anyját. Kapus Elek kaáli birtokos felesége a napokban, a mig férje a mezőn volt elfoglalva, rosszul érezvén magát, a pamlagra feküdt és elaludt. Hat éves fiaeskája ezalatt a szobában játszott s mután minden játékból kifogyott, föl mászott egy székre, levette atyjának a falon függő pisztolyát és próbálni kezdte, hogyan lehet azzal lőni. A pisztoly véletlenül töltve volt s egyszerre csak elsült. A golyó a pamlagon alvó anya fejébe furódott s a szerencsétlen asszony nyomban meghalt. A fegyver dördülésére beszaladt cseléd asszonyát már holtan találta. A bonczolás szerint a golyó halántékon hatolt be a koponyába s rögtön halált okozott. A boldogtalan asszonyt nagy részvét mellett temették el.

Sztáray gróf gyilkosa. Megemlékeztünk annak idején Gróf Sztáray István rejtélyes meggyilkoltatása felől. A tettes után mindjárt erélyes nyomozást indítottak, ez azonban mind mostanáig eredménytelen maradt és máig sem tudni, hogy a rejtélyes ügyben kinek a lelkiismeretét terheli a gróf tragikus halála. Ugy látszik, a vizsgálatnak most mégis van valami eredménye. A vizsgálati fogságban van ugyanis egy Garhely József nevű asztaloslegény, a ki ellen érdekes, de amellet fontos terhelő gyanu merült föl. Garhelyről kiderítette a vizsgálat, hogy éjszakának idején női ruhába öltözve, többször behatolt a grófi kastélyba, hogy Sztáray Istvánt a kit ismételten fenyegetett, megölje. Az asztaloslegény makacsul tagadja a gyilkosságot, azonban már eddig is tizenegy többé-kevésbé terhelő tanu van ellene.

Katonák sorsa. A Kolozsváron állomásozó tüzérségnek Maros-Ujvár közelében tartott gyakorlat igen szomorú véget ért. A tüzérek ugyanis egy ágyut toltak egy dombra. Az ágyu eközben visszacsúszott és két tüzért leütött lábáról. A két szerencsét-

lent iszonyuan összemorzsolva szedték ki az ágyuk alól, amennyiben mindkét lábuk és karjuk eltört s ezen kívül is súlyos sérüléseket szenvedtek. A két sebesültet Kolozsvárra szállították a katonai kórházba.

Megbüntetett kaczérság. Kornya krassó-szörényi község bucsuján két oláh legény, kik régóta vetelkedtek egy falubeli 14 éves leány szerelmeért, rájöttek, hogy a leány mindkettőjükkel viszonyt folytat. A vetélytársak ahelyett, hogy egymásra rontottak volna, a táncz helyiség közepére vonszolták a leányt s mielőtt valaki megakadályozhatta volna, közös erővel megfojtották.

A betyár végzete. Perin Kuzman, izségi 41 éves sokácz folytonos gazságaival az egész környékét rettegésben tartotta. Még suhancz korában megölte az édesanyját, aztán még egy esomó lopást, rablást, emberölést követett el. Agyonütötte egyik barátját. Büneiért folyton a börtön lakója volt s csak a tavaszszon eresztették megint szabadon. Az utóbbi időben Bartalov Ádám községi kanász ellen nagy haragot táplált, mert ez rajta csipte őt birkák és baromfiak összelopkodásán s a dolgot a kárvallott gazdáknak megsugta. Hanem annyira félt már mindenki tőle, hogy senki sem mert ellene följelentést tenni, az emberek csak suttymban beszéltek tolvajlásairól. Perin Kuzmannak a füléhez jutott ez. Tudta, hogy Bartalov Ádám kanász az árulója. Kiment a mult héten a mezőre, fölkereste a kanászt, hogy vele leszámoljon. Mikor a betyár a kanászt a mezőn megtalálta, azonnal megtámadta, de ez furkósbotjával kiütötte Perin kezéből a kést és midőn a betyár a kés után a földre nyult, Bartalov Ádám felhasználva az alkalmat, botjával hatalmas ütést mért a koponyára. Közben odaérkezett Ádámnak a sertésfalca másik végén ácsorgó fia is, ketten aztán agyonverték a falu rémét. Mindenki megkönnyebbülten lélekzett föl a községben a hir hallatára, a mohácsi járásbiróság azonban az öreg Bartalovot és fiát vizsgálati fogságba helyezte, mig megállapítható lesz, hogy jogos önvédelemből ütötték-e agyon a betyárt vagy nem.

Halált okozó filléreszek. Várad József nyirbátori (Szabols m.) tekintélyes kereskedő egy vevőjének rézpénzt olvasott vissza, miközben ujjaiival az ajkán támadt kis pattanáshoz ért, a melyre ügyet se vetett. De vérmérgezést kapott, a mely olyan rohamosan végezte pusztító munkáját, hogy Várad 24 óra mulva iszonyu kinok között meghalt. Özvegyet és egy kis leányt hagyott hátra. A köztisztületben állott kereskedőt a lakosság nagy részvétele mellett temették el.

Rablótámadás vasuton. A szeged-nagyváradí vonaton a minap éjjel az egyik vasuti kocsiban két ur és egy hölgy foglalt helyet. Közvetlen Csorvás előtt egyszerre az ajtó kinyílt s a szendergő utasok előtt egy ismeretlen, marczone alak állt, kezében revolvert tartva, a melyet a megrémült emberekre

szegezett. Csöndet intve, pénzt követelt s a helyzet oly fenyegető volt, hogy az egyik ur odaadta a tárczáját. A rabló kikapva kezéből az erszényt az előre nyitva hagyott ajtón a nyílt pályára baladó vonatról leugrott. Az utasok csak ekkor tértek magukhoz s segélykiáltásaikra az egyik távolabbi fülkéből Okányi-Schwarz földbirtokos és vadásza jöttek elő, a kik a vészféket megrántották. A vonat rövid idő alatt megállt, de a vakmerő rablónak már ekkor nyoma sem volt.

Veszett tehén teje. Doby Lajos pályáőr a debreczen—f.—abonyi vasut egyik közeli őrházában lakott öttagu családjával együtt, a mely rajta és a feleségén kívül még három apró gyermekből áll. A pályáőr a házi szükséglet ellátására egy tehenet tartott. A tehén a napokban betegség tünetei között elhullott. A tehén viselkedése már Doby előtt is gyanus volt, de azért naponként megfejték és a tejét felhasználták. Mikor a tehén megdöglött, a kihívott hatósági állatorvos az elhullás okául a veszettséget állapította meg. Az orvos e kijelentésére a pályáőr megdöbben s elmondta az állatorvosnak, hogy ő családjával napok óta használta a tehén tejét akkor is, a mikor annak betegségét már észrevették, mert nem ismerték fel a veszettséget. Az állatorvos jelentése alapján a vármegyei főorvos megvizsgálta a pályáőr családját és annak tagjain szintén a veszettség tüneteit állapította meg. Jelentése alapján az egész családot a budapesti Pausteur-intézetbe szállították gyógykezelés végett.

A magyarosodás érdekében. Lukács László pénzügyminiszter elrendelte valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál, hogy a névmagyarosításra vonatkozó „Utasítást“ a névmagyarosításért benyújtandó kérvény mintájával együtt a kerületben állomásozó pénzügyőri biztosoknál és legénységnel tudomásvétel, illetve mihez tartás végett köröztessék.

Beiratás a kertésziskolába. A gróf Károlyi Sándorné védnöksége alatt levő budapesti első gyermekmenhely-egyesület istvántelki (rákospalotai) intézetében a folyó tanévben több fizetéses növendéket vesznek fel. A növendékek csakis bennlakók lehetnek, kik évi tandíj és teljes ellátás fejében az elemi iskolában 200 frtot, a kertésziskolában pedig évi 275 frtot fizetnek. A kertésziskolába oly növendékeket vesznek fel, a kik 6 elemi, illetve 2 középiskolát végeztek. A három évig tartó tanfolyam után a növendékek képesítő bizonyítványt kapnak.

Melyik a legrövidebb név? Az emberek ebben a világi életben már sok bolond dolog miatt összevesztek egymással, de olyan dolgon még alig, mint Szegzárd város egyik koresmájában Czéh János és Pont István polgárok — betörülközött állapotban — összekülömböztek. A dolog úgy kezdődött, hogy Czéh János a következő szavakat intézi Pont Istvánhoz:

— De már azzal még sem dicsekedhetik kend

komám, a mivel én, hogy nekem van a városban a legrövidebb nevem.

— Hogy, hogy?

— Hát ugy, hogy ha akarom, hát a nevemet egyszerűen úgy írhatom: C. és mégis mindenki megérti.

— No hát akkor — mondá Pont István — akkor az én nevem mégis rövidebb, mert nekem még írni sem kell, hanem csak egy pontot teszek s az az én nevem.

— De azt a kutya sem érti meg.

— Okos ember mindent megért. Ha kend nem érti — nagy számár.

Szóra szó, tette cselekedet, a dolognak az lett a vége, hogy a vitatkozók összevesztek s mig Czéh Pontnak leharapta az orrát, ez utóbbi bicskát rántott s azt belevágta Czéh János gyomrába. Most mind a kettőjüket a kórházban ápolják s ha szerencsésen meggyógyulnak, a bíróság dönti el, hogy melyiküknek volt igaza.

Innen-onnan. Három millió mértföld. A Cunard hajózási társaság egy szakácsa, aki ötvennégy év óta áll a társaság szolgálatában, eddig már 2.839,612 angol mértföldet tett meg, vagyis közel három millió mértföldet. Aligha létezik másik ember, aki ennyit utazott. — **Amerika vagyona.** Az északamerikai Egyesült-Államok vagyonát 380 milliárdra becsülik. Ebből 200 milliárd négyezer milliomos közt oszlik meg. — **A férjirtó asszony.** A sabaczi rendőrség, elfogott egy Kacserevics Milicza nevű parasztasszonyt, ki férjét megölte s a kutba dobta. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a meggyilkolt már a harmadik férje volt s előbbi két férjét szintén eltette láb alól. — **Földrengés.** Japán északi tartományában erős földrengés volt, mely Rukago városát teljesen elpusztította. Más városok nagy károkat szenvedtek. Számos ember életét veszítette. — **Szerencsés lámpagyújtó.** A párisi kiállítási sorsjegyek főnyereményét, 250.000 frankot, Gonvel Jenő dünnkircheni lámpagyújtogató nyerte meg. A szerencsés nyerőhöz, ki özvegy ember és két gyermek atyja, temérdek házassági ajánlat érkezik. — **Fiatal anyagyilkos.** Szikszórol azt a borzasztó hirt írja tudósítónk, hogy egy Nagy Dezső nevű 20 éves fiatalember, öreg édesanyját revolverrel agyonlőtte. Az anyagyilkos fiut a csendőrség vasraverve a miskolci járásbírósa börtönébe kísérte. — **Baján** Hajdukovics János 61 éves papirkereskedő felakasztotta magát, mert feleségével és leányával összeveszett. — **Dévény** borsodmegyei községben nagy vihar volt. A vihar összedöntött egy juhaklot és a leszakadó gerendák és kövek agyonütöttek egy 13 éves libapásztorleányt, a ki a vihar elől menekült az akolba. — **Kapos-Füreden.** Takács Mihály 11 éves fiu birkózás közben szíven szurta 13 éves pajtását, mert ez erősebb volt, mint ő és a birkózásnál letépte a földre.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha magzsüséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak az olyan óriás forgalmu cézgeknel, mint p. o Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világczégeknek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A luczerna őszi vetése.

Sokan olvasóink közül kérdést intéztek hozzánk: vajjon a luczerna vethető-e ősszel is? Miután e kérdés elég nagy fontosságú, azért arra nem felelhetünk rövid szerkesztői üzenetben, hanem kimerítően válaszolunk az alábbiakban:

Hazánkban a luczernát általánosan tavasszal szokás vetni, még pedig védő növénynyel és azt mondhatnánk, hogy a tavaszi vetés többnyire biztosabb is. Vannak azonban gazdák, akik a luczernát ősszel is vetik s ezt jobbnak tartják mint a tavaszi vetést. Mi a luczerna őszi vetését csakis védett és kedvező fekvésű talajokon ajánljuk, nemkülönben olyan földeken, a melyek igen jól lettek előkészítve és megtrágyázva. Legmegfelelőbb a luczerna őszi vetésére a könnyebb, homokos talaj, mert ez nem eserepesedik; de ha a viszonyok különben megfelelők, kötöttebb talajokon is jó eredménnyel vethető. Az őszi vetésnek a tavaszi felett határozottan van előnye is, még pedig az, hogy a luczerna a tél beállta előtt jól megerősödve, nemcsak a telet állja ki jobban, hanem a jövő nyári szárazságot is jobban türi, mint a tavasszal vetett. Továbbá az ősszel vetett luczerna egyenletesebben kel ki, mint a tavaszi, mert a tavaszi szárító szél s napsugár a tavasszal vetett luczerna kikelésére különösen pedig meggyökeresedésére folyik behátrányosan. Ősszel hosszabbak az éjszakák és nedvesebbek is, valamint a napsugár is enyhébb s így a luczerna kikelése ősszel egyenletesebb, gyorsabb és biztosabb.

A luczernát ősszel augusztus hó végétől szeptember hó közepéig szokás vetni s valamivel több vetőmagot szokás használni, mint a tavaszi vetésnél. Vethető sorvető géppel, szóróvető géppel, védőnövénynyel vagy a nélkül is. Általában azt tartják, hogy az ősszel vetett luczerna védőnövény nélkül is vethető, azért, mert ilyenkor nagy forróság nincsen, s több esőre számíthatunk, mint tavasszal, ezért a luczerna jobban megerősödve megy a télnek, mintha védőnövény árnyékolja be. Homokos talajon a védőnövény nélkül vetett luczerna igen jól sikerül; ellenben a kötöttebb, eserepesedésre hajlandóbb talajokon előnyösebb a védő növénynyel való vetés s ez esetben a rozstot ajánljuk védő növényül, melyet ritkásan vetve, kora tavasszal zölden lekaszáthatunk.

Mint az előbbiekből látható, a luczernát ősszel is lehet vetni, de ezt csak az esetben ajánlhatnánk, ha a talaj nagyon gondosan van előkészítve és kellőképen meg is van trágyázva, mert csak ez esetben várhatunk sikert. Gyengébben megtrágyázott földeken az istállótrágya helyett műtrágyákat is lehet használni; ezek közül legjobb a Thomas-salakliszt, melyből kat. holdanként 200—250 kgr. szórando el közvetlenül a luczerna vetését megelőzőleg. Akinek tehát viszonyai megengedik s igen jól megmunkált, jó trágyaerőben levő föld felett rendelkezik, annak ajánlható a luczerna őszi vetése, ellenkező esetben jobb ha megmarad a tavaszi vetés mellett.

A kappanozásról.

A kakasok felnevelése nem csekély gondot okoz a gazdasszonyoknak, mert akkor a mikor a kakasok nemi ösztöne felébred, azok folyton hadi lábon állanak egymással, kergetik egymást s viaskodnak. Ezért a gazdasszonyok iparkodnak a felesleges számú kakasoktól megszabadulni s többnyire eladják azokat; ez pedig nem a leggazdaságosabb eljárás, mert ha kappanoznák őket, akkor sokkal jobban értékesíthetnék, mivel a kappanok gyorsan hiznak, husosakká lesznek s ily állapotban jó áron s könnyen eladhatók, míg a fiatal sovány kakasokért alig kap néhány krajczárt a gazdasszony. De hát jól kappanozni kevés gazdasszony tud s igen sok kakas pusztul el a mütét következtében, miért is ezélszerűnek tartjuk elmondani a helyes kappanozás módját.

A herélés vagy kappanozás a következően történik: A kakasok éredtek a kappanozásra, mikor tarajuk nagyra nő, és kukorékolni kezdenek, de nem azon éretlen hangon, mint az egészen fiatal kakasok, hanem már a felnőtt kakasok hangján. Megjegyzendő, hogy a nagy testű Cochin Chinákat és Brahma kakasokat igen nehéz kappanozni, mert lassan fejlődnek és mire a kappanozásra megérnek, ujjainkkal a heréjüket alig érhetjük el.

A kakasokat, melyeket kappanozni szándékunk, este egy külön helyre elzárjuk és reggel nem etetjük meg, sem ki nem eresztjük, hogy beleik egészen üresek legyenek s hogy így bent a kakas belsejében ujjainkkal könnyebben mozoghassunk. A kappanozást reggel, délben, vagy délután végezzük. A kappanozáshoz két egyén kell: egy aki tartja a kakast és egy aki a mütétet viszi rajtuk véghez. A két egyén szemközt ül, az egyik tartja a kakast ölében, hátára fektetve és lábait meg szárnyait lefogva, úgy, hogy a kakas hátulsó része a mütétet végző felé essék.

A másik a hasa alján, a nyílás felett a tollakat kitépi, és egy éles ollóval olyan nyílást vág az emésztőlyukától felfelé a bőrön, hogy azon jobb keze mutatóujja beférjen a herékhez. Nagyon kell ennél a vágásnál vigyázni, hogy a beleket meg ne sértsük, mert akkor az állat könnyen elpusztulhat. A herék a kakas háta közepe tájékán belülről vannak jobbra-balra. Most az aki a kappanozást végzi, mutatóujjával belenyul a belek alatt a herékhez, és azokat egyenkint leválasztja és óvatosan kihuzza. A sebet karbolos vízzel kimossa, és az ollóval vágott nyílást bevarrja, ügyelvén arra, hogy a beleket a bőrhöz ne varrja, mert ez esetben az állat elhull; a bevarrt nyílást karbolos vízzel meg kell mosni. A kakas, vagy most már kappan, egy szalmával megalmazott helyre helyeztetik, a melyben ülő rud van, hogy arra ülhessen. Midőn a mütét valamennyi kakason elvégeztetett, a kappanokat puha eleséggel megetetjük.

Ügyelni kell, nehogy a herék a belek közé elcsuszszanak, mert azokat azután igen nehezen, vagy sehogy sem vehetjük ki az állat tetemesebb megsértése nélkül.

Szokás a kappanok taraját hegyesre metszeni és az áll-tarajokat levágni. Sokan azt mondják, hogy ez azért van, hogy a kakas vért veszítsen; ez azonban balhiedelem, mert az érvágás s az ennek folytán beálló vérvesztés sem embernek, sem állatnak nem válik hasznára. Mások azt mondják, hogy ez azért történik, hogy ezzel a kappant megkülönböztessék a kakastól; pedig hát nem sok szakértelem kell ahhoz, hogy a kappant a kakastól megkülönböztessük, mert a kappan egész küllemét megváltoztatja. Az igazi okot magunk sem tudjuk, de valószínű, hogy ez azért történik, mert a levágatlan taraju kappan taraja összefonnyad és ez által nem tetszetős külsőt nyer, holott a hegyesre vágott tarajba mégis több vér jut és így az egyenesebb, fennálló és husosabb lesz.

A taraj hegyesre metszését és az áll-taraj levágását a vén kakasoknál is megteszik némelykor csalási szándékból, hogy elhitessék a tapasztalatlan vevővel, miszerint ezek is kappanok, és így azután jobban és drágábban elkeljenek. A gyakorlatlan szakácsné az ilyen álkappant meg is veszi, és csak akkor látja csalódását, mikor az álkappan elkukorékolja magát, vagy mikor már felbontja; de azért nem szól semmit asszonyának, ez pedig tapasztalván az álkappan kemény husát, azt mondja: hogy a mostani időben még a kappanok is rosszabbak, mint valamikor voltak.

A kappanozás után a kappanok 3—4 napig puha eleséggel tartatnak, míg azután rendes takarmányozásban részesíttetnek.

Ha valaki kappanozni meg akar tanulni, ezt levágott kakasokon kísértse meg előbb, nehogy egyrészt az eleven kakasokat hasztalan kinozza, másrészt magamagának kísérletei nem sikerülte folytán kárt okozzon.

A kappanozás műtétéhez alkalmasabbak a női kezek, melyek ujjai vékonyabbak, mint a férfiak ujjai.

A kappanozás folytán a kakas külleme egészen elváltozik, úgy hogy a kappan a kakastól könnyen megkülönböztethető; a kappan nem kukorékol; husban gyarapodik és husa puha, hizlálásra igen alkalmas, mert hiszen a kappan esze nem jár másutt, csak az evésen. A kappant csirkék vezetésére is használják, miközben csak úgy viselkedik, mintha kotló volna. Igen érdekes egy ilyen bácsit látni, hogyan jár az apró csibékkal és hogy viseli gondjukat.

Szokás néhol a jérezéket is herélni, a mikor aztán az ily jérezéket poulardoknak nevezik, ez azonban nagyon elvétve történik, mert a petefészket eltávolítani igen nehéz.

Kedvezmény a szőlősgazdáknak a boritaladó fizetése tekintetében. Az 1892. évi XV. t.-cz. 3. §-a szerint azon szőlősgazdák, a kik szeszes italok kimérésével vagy kis mértékbeni elárúsításával nem foglalkoznak, boritaladó fejében a saját termésü boraiktól a házi szükségletre felhasznált bormennyiség után 20.000 lakosnál népesebb községekben bor után hektoliterenkint 3 frt 35 kr., bormust és szőlőcsefrefe után hektoliterenkint 2 frt 52 krt; 10.000—20.000 lakossal bíró községekben bor után hektoliterenkint 2 frt 69 krt, bormust és szőlőcsefrefe után hektoliterenkint 2 frt 01 krt; 10.000 lakosnál kevesebbet számláló községekben bor után hektoliterenkint 1 frt 35 krt, bormust és szőlőcsefrefe után hektoliterenkint 1 frt 01 krt tartoznak fizetni. A törvény ezt a kedvezményt minden szőlősgazdának biztosítja, de minden egyes gazdának be kell jelentenie, hogy igényt tart reá. Ezért azok a szőlősgazdák, akik ezt a kedvezményt az 1897-ik évre igénybevenni akarják, ebbeli igényüket legkésőbb f. hó 15-ig a községi előljárásgoknál bejelenteni tartoznak, mely alkalommal bejelentendő a szőlősgazda neve, lakhelye, házszáma, a házbéliek száma, a szőlőbirtok terjedelme □ölekekben, a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége s a folyó évben remélt termés nagysága hektoliterekben. A bejelentésről a fél a községi előljárástól igazoló bázát kap. Az eladásra szánt saját termésü bormennyiség miként való bejelentéséről s az utána fizetendő adóról a községi előljárásg mindenkinnek felvilágosítást tartozik adni.

A szilvماغ elvetése. A friss szilvماغvakat bele tesszük egy dézsába és leöntjük frissen oltott mészzel, mely vízzel van higitva; a ritkított mészpépet a magvakkal összekeverjük és abban a magvakat 14 napig heverni hagyjuk. Akkor az egészet kiszedjük a dézsából és késő ősszel a ráragadt mészzel együtt 8 cm. mély barázdákba rakjuk le. Tavaszra a mag mind kikel. Mihelyt csira mutatkozik, földet hintünk a veteményre. Ha a palánták már mintegy 1/2 méter magasra nőttek, át lehet őket ültetni a faiskolába.

A főzelékek szárítása. A főzelékféléket, kivált a gyökérneműeket, szintegy meg lehet szárítani, aszalni, mint akár a gyümölcsöt. Legegyszerűbb módja, a zöldséget megtisztítani, mint rendes használatkor, aztán olyan vízbe vetni, melybe kevés szódát tettünk. Miután a víz fölforrott, kiszedjük belőle a zöldséget, a vizet leesepegtetjük róla, aztán szitára rakjuk, hogy egészen kiszikkadjon. Ezután tiszta deszkára rakva, az aszalókba tesszük. A leveles zöldség kisebb hőmérséklet mellett is jól kiszárad, de a gumóknak 60° C. melegség szükséges. A mint a főzelék kiszáradt, akkor présbe tesszük s táblákba összesajtoltjuk, de egy tábla se legyen vastagabb 1 cmtnél. Ezután tiszta papirosba esavarva, bádogdobozban száraz helyre elrakjuk. Használat előtt néhány órára vízbe tesszük a zöldséget, hogy földagadjon, aztán úgy bánunk el vele, mint a frissel. Kicsiben készítve, a hol aszaló nincs, kemencében is lehet szárítani kenyérsütés után.

Az ezredév ünnepe.

Szeged ezredéves ünnepe.

Az ország második városa Szeged e hó 6-án ült ünnepet hazánk ezredéves fennállásának emlékeztetére, s nem kevesebb mint hat közhasznú intézet építésével tette emlékezetessé az ezredéves évfordulót. Így a belváros templomterén művészi kivitelű Szentháromság-szobrot, nagy könyvtára és irodalmi társasága részére a Tiszaparton kulturpalotát s az államvasuti alkalmazottak többnyire idegenajku gyermekei részére nevelőintézetet épített a város. Ugyancsak most nyílt meg az ujonnan épített fa- és fémipari szakiskola is, továbbá a diszes közfürdő, mely 30.000 forintjába került a városnak. Végül az ügyvédi kamara, ipar- és kereskedelmi kamara hatalmas méretű épületei is most készültek el s ekként hat középzélu intézet felemelésével járult hozzá Szeged városa ezredéves fennállásunk megünnepléséhez. Az ujonnan épült intézetek felavatása mint főntebb említettük, e hó 6-án folyt le *Dániel Ernő* kereskedelemügyi miniszter, *Zsilinsky* államtitkár, *Dessewffy* esanádi püspök és a közeli törvényhatóságok képviselőinek jelenlétében. A felavatást díszebéd és népünnepély követte.

Közművelődési egyesületek kongresszusa.

E hét elején az országot behálózó negyvennégy közművelődési egyesületnek kiküldöttéi találkoztak az ország szívében, hogy beszámoljanak egymásnak hazafias munkájukról. Az ezek élén álló Erdélyi magyar közművelődési egylet, a Felvidéki és Dunántuli magyar közművelődési egyesületek szeptember 7-én tartották meg külön-külön közgyűléseiket, míg 8-án a kongresszust tartották meg a kiállítási ünnepélyek nagy esarnokában, mely zsufolásig megtelt az ország legkülönbözőbb részéből. A kongresszus szónokai kifejezést adtak annak, hogy a közművelődési egyletek szövetségének legfőbb célja, hogy megvédelmezze a magyar fajt a környező nemzetségek idegenítő hatásától. E főczél elérésére nem rettennek az egyletek vissza az áldozatok hozatalától sem, csak maga az E. M. K. E. a magyar nyelv terjesztése, iskolák, kisdédóvók és népkönyvtárak felállítására évenként ezreket áldoz. Kiemelkedő mozzanata volt a közművelődési egyletek kongresszusának az a három nagyszabásu beszéd, melyet *Berzeviczy* Albert a nemzeti törekvések multjáról, *Apponyi* Albert gróf a jelenről, *Ugron* Gábor pedig a törekvések jövőjéről elmondott. Az uralkodóház iránti hűség s a hazafias gond is megszólalt a kongresszuson. Első volt a teendőik sorában: táviratot intézni a felséghez, kifejezván a kongresszus tagjainak hódolatát, szeretetét. Ez történt a kongresszus elején. A végén *Károlyi* István gróf oly beszédben, a melyben mély hálával emlékezett meg néhai Rezső trón-

örökös magyar szeretetéről, azzal az imádsággal végezte szavait: „Isten segíts, királyok Istene, emeld föl hozzád a király szívet, világa legyen, mint napod szeme, hogy végig lássa roppant helyzetét“. Ezzel akarta jelezni a E. M. K. E. elnöke, hogy a király legfőbb reménye legerősebb vára a magyarságnak, a király hajlandósága nélkül nem koronáztatja siker a közművelődési egyesületek munkáját.

Az iparosok kongresszusa.

Az ezredéves ünnepély alkalmából hazai iparosaink is tömörültek ügyes-bajos dolgaink megbeszélésére s e hó 6., 7. és 8-án kongresszusra gyűltek egybe Budapesten. A három napos tanácskozáson az Ausztriával kötendő vámszövetségnek az iparosokat érdeklő kérdéseinek kivül foglalkoztak egy országos ipartestületi nyugdíjintézet fontos kérdésével, az ipari szakoktatással, vándoripar és házalásügygyel, az ipartestületek portómentessége s a betegsegélyző pénztárak ügyével és más egyéb, az iparosok érdekeit érintő fontos kérdések. A legégetőbb kérdés, az ipari szövetkezetek ügye, a harmadik napon került tárgyalás alá s a kongresszus kimondta, hogy a kisiparosok hitelügyének rendelkezésére ipari szövetkezetek létesítését kapcsolatban nyersanyagbeszerző es elárusító szövetkezetek felállításával szükségesnek tartja; minthogy pedig e szövetkezeteknek olesó tőkére volna szükségük, ilyen az országos közgazdasági alaphól vagy más közalaphól kormányhatósági uton volna engedélyezendő. Az alakuló szövetkezetek kölcsönrel való ellátására végett egy központi hitelintézet szervezésére nézve is fogadtak el javaslatokat.

Matyó lakodalom.

E hó nyolezadikán vig lakodalom folyt le a kiállítás falujában. A borsodi vig matyók mulattak igazi magyaros jókedvvel. A lakodalmas nép reggel érkezett a fővárosba, számra százötvenen, külön tíz emberből álló cigánybandával; a kiállítás igazgatóságának képviselőitében pedig dr. Kovács Gyula fogadta az érkezőket.

Ahogy leverték az ut porát, ünneplőbe, szokásos díszbe öltöztették a vőlegényt és menyasszonyt: Gáspár Józsefet és Csirman Máriát, nyomban megindultok megint hangos zeneszóval az anyakönyvvezető hivatalba. A hatodik kerületben Sor Manó helyettes anyakönyvvezető adta őket össze. Díszben volt az egész hivatal a matyók tiszteletére, szőnyegek fődtek a padlót és lépcsőt, száz villamos lángégett a hivatalban. S az anyakönyvvezető, mikor összeadta a derék délczeg vőlegényt és a szép menyasszonyt, meleg, szép beszédet intézett hozzájuk. A terézvárosi templom is teljes pompában várta a messze vidékről jött házasulandókat. Itt a teljesen

kivilágított templomban Kutsera Ferencz mezőkövesdi káplán adta az áldást az új párra s azután a menet újra kiindult a kiállítás felé.

Elöl ment a délezeleg vőlegény az első vőfélylyel. Azután következtek a legények. Eleven csoportja a derék, széles, erőteljes legényeknek, akik

dalolva, tánczolva, kurjongatva vonultak a menet élén. Utánok a ezigányok haladtak, majd az öregebb férfiak, akik már nem tánczoltak

utczahosszat, de azért a régi virtus emlékére

kurjantottak egyet-kettőt, de nagyot. Csak most következtek a szép menyecskek és lányok, a kik közrefogták a derék menyasszonyt. Így haladtak végig az Andrássy-uton, ki a kiállításba, ahol a főkapun át egyenesen a

matyóházba mentek. Itt történt meg a házfoglalás bemutatása, s nyomban rá megkezdődött a matyólakodalmom, egy kis

ebéd előtti tánczezal, melynek sok nézője akadt. Délben a násznép a debreczeni csárdába vonult ebédre. Este volt az igazi lakodalmos vigalom.

A kiállítás vendégei.

Resiczabányaiak. Körülbelül ezer ember rándult föl a resiczabányai járásból Gartner Zoltán főszolgabíró vezetése alatt a kiállítás megtekintése végett. A hosszú sorokban haladó vendégeknek sok nézője

akadt az Andrássy-uton; a vendégek egyenesen a kiállítási barakokba mentek, aztán az osztrák-magyar államvasutak pavillonját látogatták meg, hol Harkányi Frigyes báró elnök, Drechsler igazgató és Willinger felügyelő fogadták őket. Harkányi báró üdvözlő beszéde után a resiczai dalárda hazafias

dalokat énekelt, a resiczai bányászenekar pedig magyar indulókat játszott. Ezután a csoport lefényképeztette magát. A vendégek, kik jórészt Szerb György képviselő választói, a fővárostól távollevő követjüket táviratilag üdvözlötték, mire a képviselő távirati uton bankettet rendelt választóinak.

Fejérmegyei Pátka község polgárságának egy része, 44 család, Biczó Pál ref. lelkész vezetése alatt az országos kiállítás megtekintésére fölrándult Budapestre.

Vasmegyeiek. Vasmegyéből nagy csapat földmives érkezését jelentette be Károlyi alispán a kiállítás igazgatóságának. Ebben a kirándulásban 1150 földmives vesz részt, s október 3—4-én szándékoztak

jönni, minthogy azonban ez időre a kiállítási barakok le vannak foglalva, csak október 17—18-án jöhetnek.

Áhitat.

MULATTATÓ.

Nem vagyok én király...

Nem vagyok én király,
De te királyné vagy,
Az egész világon
A legislegszebb vagy.

Jaj de félek, rózsám,
Hogy a király meglát
S fejedre illeszti
Az arany koronát.

Fészekirtás.

Irta: Bársony István.

Sem a vadszeder-bokorban költő foglyot, sem a füves vágásban fészkelő fácskányt nem háborgatom meg. Hársfalomb közt lakó zöldike, jegenye derekán meghuzódó harkály, tölgy odvában bugó örvösgalamb békén lehet tőlem. Más gazdája van annak a fészeknek, a melynek irtásáról most beszélek; gonosztevő vad lakja, melynek pusztulás jár a nyomában s melynek valódi csapás az elszaporodása. Száz móddal üldözzük s folytonosan több-kevesebb szerenésével védekezünk tőle; ez a gonosztevő fenévad a farkas.

Azt még a városi ember is tudja róla, hogy hasonlít egy nagy szürke kutyához, de hogy „ki ő és merre van hazája” arról a falu népét, vagy a pusztai embert kell megkérdezni. Csakhogy még ezek közt is kevés azoknak a száma, akik jól ismerik a hareznek módját, mely sikerre vezet a gaz toportyánféreg ellenében. Rengetegekben eltöltött éjszakákon veszi a vadász a leghitelesebb tanfolyamot az állatvilág természetrajzából s finom érzék és nagy megfigyelés kell hozzá, hogy megértse azt a tudományt, mely elvezeti a keresett vaddal való találkozóhoz.

Puska, verem és mérge a farkasirtás legközségebb eszközei, melyek használatáról Bréhm korszakot alkotó óriási műve részletesen beszél és gróf Lázár is, ez a poetikus természetbuvár, a ki ékes tollával nem kevésbé ragad el, mint a természeti leírások imént említett nagy mestere, oly dolgokról tud, melyek után alig marad még erről a tárgyról elmondani való. Hanem egy érdekes módját a farkaspusztításnak nem tudták az állatvilág e nagy

ösmerői. Műveikben legalább nyoma nincs annak, a miről én most szólok. Ez a fészekirtás, mely a legérdekesebb formája a farkaspusztításnak.

*

Április végén, május elején. sűrű erdők mélyében veti el kölykét a nőstényfarkas.

A tél fehérsége borította még a világot, mikor szerelmi nászát élte át. Farkasordító hidegben lán-golt fel párjáért önző rideg vágyakozása, melynek központja, egész világa, a saját lénye. Mert a nőstényfarkas a legönzőbb teremtes minden állat között. Gyáva mint egy pincsi, kényelmeskedő, akár egy Angora-macska, rest mint egy szamár, és szivtelen; annyira, hogy éhségében felfalja* a tulajdon kölykét is.

Mikor ez a rokonszenvetlen állat anya lesz és érzi a nehéz idöket közeledni, elkullog a legsűrűbb völgyekbe, a hol a mélyedések partján egy ledólt fa redves törzse alatt, vagy egy sziklarepedésben tanyát választ. Egy pár kaparás a száraz haraszton és kész a fészek, mely kiesinyeinek első otthona. Rideg, üres, kietlen és vad kimondhatatlanul. Az első napokban az anyafarkas folyvást ott van kölykei mellett, s legfeljebb a közvetlen közelbe rándul vadászatra. Ilyenkor magára van egészen, kerüli és gyűlöli a himet, mely éppen nem csinálna belőle lelkiösmereti kérdést, hogy megfojtogassa az apró csemetéket, ha véletlenül rájuk akadna. De alig egy pár nap mulva már rendes pályafutását végzi a táplálék után járó vad, sőt még a szokottnál is megszűbb elbarangol prédáért, hogy rablásaival el ne árulja tanyája közellétét.

Ekkor már sulyosan nehezedik a környék lakosságára az isten ostora, mert ott az ember nem járta völgy fenekén, egy redves, ledólt fa dereka alatt, szél és eső ellen óva, négy vagy hat, sőt néha ennél is több, örökké éhes, kimondhatatlanul falánk torok vár naponkint friss peccenyére. Astarof adóját a szegény falusi nép izzadja ki. Egy csikó, egy malacz, egy bárány tűnik el naponta; nincs pásztor, a ki megőrizze, nincs komondor, a melyik megvédje.

Az erdőséli falvak lakossága hamar rájön, hogy honnan fuj a szél: tudja már ilyenkor minden kölyökpásztor, hogy valahol farkasfészek van a közelben. Már tudniillik egy-két mértföldnyi területen belől, mert a farkas szükség esetén ilyen távolságról még pihenés nélkül is hazavonszolja a zsákmányát.

Ilyenkor tizszeres éberséggel örködik a pásztor. Megesik, hogy az erdősézlről kiesap a nyájra az öreg ordas, a him; akkor valamennyi komondor ráveti magát, üti, hajtja. Az csak rohan vaktában toronyirányt a sikon, csalja maga után a kutyákat, melyekkel mulatság végén majd elbánik ő. Ezalatt pedig a nyáj örízetlen. A pásztor ismeri már azt az állapotot, aggódva neszel és ime, mikor a farkast üldöző kutyák ugatása már jó messziről

hallik: egyszerre elősompolyog a sűrűségből a másik, a gyáva, a nőtény.

Közé rohan a nyájnak, kifog egy darabot s a pásztor ütheti bottal a nyomát: a rablás sikerült.

A mint a kölyökfarkasok gyomra tágul, úgy szaporodik a környék kára s egy szép napon elszakad a türelem fonala, a farkascsaládnak pusztulni kell.

Kell ám, de miképpen? Mértföldekre nyuló rengeteg erdőben ki mondja meg, hogy merre van a fészke? Ki vezet nyomra az uttalan vadonban, hol kigyó sziszeg rád a verőfényen és mérges pöfeteg porzik lába alatt, ha az árnyékos völgy mentén taposod a penészesre nyirkult avart? Ott, a hol napközben egy rigót nem találsz az elvadult, összenőtt túskebokor közt s egy-egy megtévedt szajkó recsegésén kívül élő lény hangja meg nem vigasztalja a halotti némaságot; miféle jelben győzesz?

Ennél a pontnál előkövetkezik rád az ősember sorsa, mikor kiüzetett a paradicsomból. Ott állsz segély nélkül, tehetetlenül. Ezután már magadon segíts, ha azt akarod, hogy az Isten is megsegítsen. Hanem az ember kieszelte ennek a módját.

*

Csendes juliusi alkonyat volt, mikor az öreg Gubás Nagy-Szokondon beállított hozzám.

Magasságra csak két hüvelyk hija volt az ölnék; a hangja meg vetekedett egy öreg fagóttal. Az erdőt bujta egész életében, az volt mindene, úgy viselte gondját, mintha az édes gyermeke lett volna mindenik sudarfa. Nem volt esoda, mikor a vágás kétszer nőtt ki már lábas erdővé a keze alatt. Hanem azért mégsem restelte bevallani, hogy „dunsztja sines“ a topotján fészkének a hollétéről. Azért jött hozzám, hogy menjek és keressem meg vele.

Elbámultam ezen a bolond beszéden.

— Hát hol a pokol fenekén keressük ilyenkor?

— Majd meglátod urfi, te csak gyere velem, dörmögte az öreg, a ki mindenkit tegezett, mint-hogy oláhval vegyes szótárában nem igen akadt ennél illemesebb megszólítás.

Könnyű volt Katót tánczra vinni. Nagyon kevés idő került bele, hogy puskával a vállunkon, utban voltunk ketten.

A nagyszokondi erdőre leszállt az este. Elszürkült a fák koronája, azután megfeketült; kátyus, gubanczos ösvényen gyalogoltunk: az öreg elől, én meg utánna. Körülöttünk a megszokott csend, mely hovatovább titokszerűbbre vált; dombról völgybe, völgyből dombra, azután meg hegyre vitt az utunk. A nyári éjek minden gyönyöre ott lebegett az erdő fölött.

Végre, sokára, megállottunk.

Az öreg Gubás rámutatott a hegytetőn egy kidőlt fatörzsre. Nem szerette a szót, csak úgy intéssel dirigált. Szót fogadtam neki és leültem, ő meg indult tovább a völgy felé.

Lépéseit hallottam még itt-ott ropogni, aztán elesendesült minden, magamra voltam.

Édes érzés az, egyedül lenni az erdő mélyében, bizonyosan tudni, hogy nincs közel kíváncsi szem s fül, mely betolakodjék arczvonásaid és sóhajaid titkába; érezni, hogy a magad ura vagy s az Istenen kívül csak magadra számíthatsz minden esélyben.

Hozzá voltam szokva ehhez a mulatsághoz s megültem a helyemen mozdulatlanul; még a puskámat is letettem a före, úgy sem volt szabad hasznát vennem, a mint az öreg Gubás megparancsolta. A mai éj programja csak ez volt: hallani és látni.

Lassanként azután feljött a hold és bevilágította a tájéket. A levegő megtelt azokkal a délibábos rezgő alakokkal, a melyek a völgyekre szálló ködből születnek; előttem széles erdőnyílás futott a völgy felé, melynek alján fekete árnyékba burkolózott minden.

Tul a völgyön ismét fényben uszott a hegyoldal; a holdvilág száz változatban lejtett árnyék-tánczot a völgyhajlásokon; nem messze tőlem zöld kabóca zajgott s a sűrűben lappontya perregett, csudás, egyhangu, öröklélekzetű neszezéssel. Néha elesapott fejem fölött, szárnyainak nem hallatszott semmi suhogása, árnyként libbent el a világos levegőben, mintha valami kísértet lett volna.

Nem tudom, hogy meddig ültem így, elmerülve az erdők költészetében, csak azt láttam, hogy a holdvilág már jól felesuzott az égbolt közepére. Ekkor egyszerre a tulsó dombtetőről csendes vontatott hang riasztott meg, mely tompán és üresen kongott, mint a verembe hullott farkas ordítása.

Azután csend lett.

Eltelt öt percz és ismét öt percz . . . semmi! . . .

Az ember azt hihette volna, hogy álom volt az egész.

Egyszer csak ismét, most már bizonyosan, a tulsó dombtetőről mély dűnnyögéssel, lassan emelkedő bögésszerű vonítással s végül erősen alászálló hanggal ordított egy farkas.

Szivem hallhatólag dobogott; közel voltam hozzá, hogy vadászlázba essem, Nem lehet azt a gyönyörérzetet szóval kifejezni. Mögöttem egy ős gyors robogása hallatszott; távolabb megállott s ijedten felbődült. Ekkor a farkas még egyet ordított teljes tüdővel, tiszta, erős, mély dörgésű hanggal.

Mintha egy csapat apró ördög szabadult volna el lánczairól, olyan nyafogás, lárma, vinyogás támadt erre a völgy egyik távoleső sűrűjében. Nincs az az exotikus papagájhangverseny, melyet ehhez lehetett volna hasonlítani. Egy csomó farkaskölyök, ki vékonyabban, ki vastagabban tutult bele a csendes éjszakába, hogy a vadászvér csakugy forrongott tőle ereimben; ezután egyszerre elesendesült minden.

Figyelmessé lettem és úgy rémlett, hogy messziről, nagyon messziről, valahonnan a harmadik

völgyből, egy másik vén farkas panaszos ordítását hallom, mely után a kölykök egy vakkanást se hallattak többé.

Csak akkor értettem meg a dolgot.

Az előbbi „farkas“ az öreg Gubás volt, ő ordított a tulsó dombtetőről, hogy bolonddá tegye a kölyköket, melyeket a csodálatos hü utánzás megcsalt, rámentek a lépre és elárulták a fészek helyét.

Tehát ott volt, abban a völgyfenékben.

Alig vártam vissza az öreg Gubást, a ki nem sokára megjött. Ő is hallotta a távoli jelt s éppen azért nem üzte tovább a játékot. Ugy is hiába tette volna, mert amabban a kölykök felösmerték már az intő csitító szót.

Ime az a módja a farkasfészek felkeresésének, melyet műszóval úgy nevez a vadász, hogy „kiordítania.“ Csakhogy nagy tapasztalat s a vadállat életmódjának teljes ismerete szükséges hozzá. Mert tudni kell, hogy a vének nincsenek a fészek körül, illetőleg milyen időtájt szoktak a zsákmánynyal visszatérni. A tapasztalás szerint többnyire éjfél előtt egy vagy egy fél órával történik ez. Ilyenkor megszólal utjában a vén, jöttét jelezve, mire az éhes apróság koncertben válaszol. De ezt a hívó ordítást jól utánozni nehéz feladat.

Legalkalmasabb idő a farkasvadászat e nemére nézve a július, mikor a kölykök már magok is mozognak, de a fészektől még messze nem távoznak. Ekkor, ha a kiordítás jól sikerült, biztosak lehetünk, hogy napközben az egész farkascsaládot megtaláljuk azon a ponton, a hol éjjel a kölykek sivalkodtak.

A többi egy ügyes erdész és egy sereg gyakorlott hajtó dolga. Jó felállítás és jó hajtás mellett az egész farkascsaládra kerülhet s ha a kölykök közül egy pár kieszik is, még ebben a korban nem igen megy messze, mert gyönge és ostoba, úgy, hogy azokat az erdőrészeket, melyekbe menekültek, ismét sikerrel lehet meghajtani.

Aminthogy mi harmadnapra az anyafarkast öt kölykével együtt mind össze is löttük.

Áhitat.

Képpel a 9. lapon.

Lehet-e elképzelni szebb és igazibb képét az ártatlanságnak, mint egy imádkozó fiatal leánykát? Az ő tapasztalatlan szive nem tudja még azt, hogy az élet nehéz utjain annyi kísértés között mily szükség van arra, hogy Istenbe vetett bizalmunk meg ne rendüljön. Nem ismeri a létküzdelem nehézségeit, a kenyér megszerzése miatt való napi gondot, az irigy embereket; tehát kérnie sines mit, hiszen a jó sors kegye megadta számára a szükségeseket. De azért lelke érzí az, hogy ott fenn, a csillagos eget felett egy jó Istennek kell lennie, aki a mosolygó virágokat,

a csicsergő madarakat s a fényes napsugarakat megteremtette. Szive hálával telik el, mikor gondolatai a Teremtőhöz térnek; egész areza az igazi, mély áhitatot tükrözi vissza s szemei égnek emelkedő fohászszát szinte követni szeretnék. Öröme vidul az ember, mikor ezt a rokonszenves képecskét szemlélheti s önkéntelen arra gondol, hogy lehetetlen, hogy Isten haragja érje azt a házat, amely ilyen imádkozó leánykában bírja őrangyalát.

Adomák.

Akasztófa humor.

Valami ludlopás miatt üldözték a esendőrök a cigányt, aki egy istállóba menekült előlük s fáradtan rogyott le a lócára.

— Megfogtunk, kötélrevaló! — ezzel a szavakkal rontott rá a esendőrök egyike.

— Be nagy virtus megfogni ázs embert, mikor ül; ákkor fogják meg, mikor sáládok!

Jövendölés.

— Asszony — szólal meg a ház feje, torkaszakadtából ordító esemetéjére mutatva — megládd, ebből a kölyökből kántor lesz!

Furcsa okoskodás.

Márton. Ejnye, ejnye, Mihály gazda, hogy ehetik már tizenegy órákor ebédet?

Mihály. Hát tudja, Márton, azt mondta a feleségem, hogy ma nagy böjt van és nem szabad délbe enni, hát azért eszek én tizenegy órákor.

A kaszárnyából.

Örmester. Maga, Csajkás, olyan ostoba, hogy magát még ökörnek se meri az ember nevezni, mert attól tarthat, hogy egy valóságos ökör becsületsértési pert indít ellene.

Kifakadás.

A vén Csombók János elszunnyadott egyik nyári vasárnapon a templomban, s a régi rossz pad leszakadt alatta. Azt hívén, hogy otthon van s az ágy tört alatta össze, boszusan kiáltott fel:

— Az áldóját is az asztalos komának! Megmondtam vót neki, hogy jó erősre csinálja ezt az ágyat, mert leszakad. Hát ehen van ni!

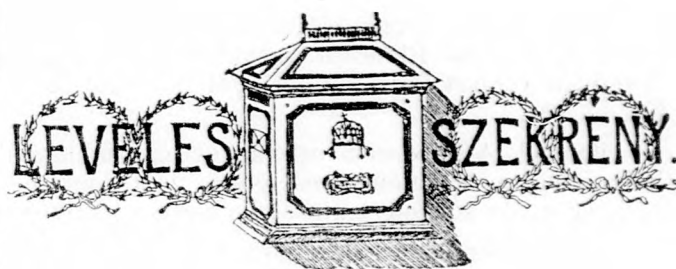

Apróságok.

Bécs nagy napjai. A bécsi ünnepek, a melyeket II. Miklós czár tiszteletére rendeztek, emlékezetbe hozzák azokat a fényes mulatságokat, a melyeket ugyanesak ott 1814—15-ben, I. Sándor czár, a mostani czár dédapjának tiszteletére rendezett I. Ferencz császár és király és az ottani arisztokrácia. Különösen pompás volt gróf Zichy Károly államminiszter estélye, mely 1814. október 23-án ment végbe. Résztvettek ezen az emlékezetes estélyen I. Ferencz császár és király nejevel, Sándor czár és Erzsébet czárné, Katalin nagyhercegné, Konstantin nagyherceg, Frigyes Vilmos porosz király Vilmos trónörökösrel — a későbbi I. Vilmos német császár — a bajor király, a württembergi király, a kongresszus világhírű államférfiai, élükön Wellington herceggel. Zichy Károly rendkívül nagy előkészületeket tett erre az estélyre és oly fényt fejtett ki, hogy annál az asztalnál, a melynél a szuverének ültek, csupa arany tányérokra és arany éteszközökre ettek. Az oltárszerű emelvény alatt áldozati csészében láng égett — s egy virágokból kirakott felírás a következő szavakat mutatta: Európa ma és az utókor örökké hálás nektek. A háziur annak a korszaknak a hirneves cigányát, Bihari Jánost is felhozatta bandájával Bécsbe, aki aztán játékaival a szó teljes értelmében elragadta a magas vendégeket. Különösen a mélabus hangulatra hajlandó czárnak tetszettek rendkívül az édes, bus hangzatok és kétszer is ismételtette vele híres szerzeményét a Hatvágás verbunkost.

A világ két leggazdagabb asszonya. Természetesen Amerikában kell őket keresnünk. Az egyik Mrs. Hetty Green New-Yorkban. Mintegy 55 esztendő, komor, szigoru asszony, ki óriási vagyona legnagyobb részét maga szerezte; éveken át pörösködött rokonaival egy 10 milliós örökségért s daczára hihetetlen jövedelmének a legegyszerűbb életet folytatja. Soha őt még ember bérkocsiban nem látta, a ló-

vonatot is csak a legnagyobb kényszerűségben veszi igénybe. Nemrégiben New-Yorkban egy hid pénztáránál tolongott, s a mikor jegyét meg akarta váltani, a pénzdarabot véletlenül kiejtette kezéből. A megszámlálhatatlan milliók tulajdonosnője nem restelt lehajolni s perczeken át keresni a pénzdarabot, míg végre megtalálta. Férjhezmenetele is érdekes. A gazdag nőt természetesen körülrajzolta a kérők serege, de Hetty nem tudta magát rászánni, hogy egyikhez közülük feleségül menjen. E kérők egyike Edward Green levélben akarta megvallani szerelmét a milliomos nőnek, de szerencsétlenségére, azaz inkább szerencsésére, tévedésből a borítékba egy más levelet tett, melyben szabóját alaposan összeszidta a neki számított magas ruhaárakért. Ez a takarékosság annyira megtetszett Hettynek, hogy néhány hó mulva férj és feleség voltak. — A másik ki vele gazdagságban vetekedik, sennora Cousino, Chiliben. Tökéletes ellentéte Mrs. Greennek. Férje halála után reá maradt annak mintegy 506 millió frtot kitevő vagyona. A nagy vagyon kezelésére a legapróbb részletekig személyesen ügyel fel, s éles tekintet semmi hiba el nem kerüli. Bőkezűsége közmondásos. A szép asszony megfogadta, hogy többé férjhez nem megy, s két leánya nevelésének szenteli életét. S azt a fogadalmát szilárdan megtartja. Cousino asszonynak vigaszul szolgálhat, hogy egy gondtól teljesen ment lehet: leányainak, ha megnőnek, biztosan talál férjet.

Danko János urnak. A biztosítás elvállalásáról a biztosító szövetkezet fogja értesíteni, hova levelét áttettük.

Kanyó József urnak. Tessék Szegedre írni a kendergyár igazgatóságának. Kendertermékeket nagyban árusít Luft Károly is, Uj-Verbászon.

Still József urnak. A köpülést egy jó szerkezetű köpülő géppel gyorsíthatja, ily gép például a Vársárhelyi-féle köpülőgép, mely Geittner és Rausch cégégnél, Budapest, Andrassy-ut kapható, — kérjen a cégtől árjegyzéket.

Buday Ferencz urnak. A lugos szappanvizet használja fel trágya telepe öntözésére, közvetlenül gyümölcsfákat öntözni vele nem tanácsos.

Birgovits Antal urnak. Levelét áttettük az országos kölesönös biztosító szövetkezetnek, a mely a biztosítás módozatairól és elvállalásáról levélben fogja értesíteni. Jövőben olvashatóbb írást kérünk, mert lakhelyét nem birtuk kibetűzni leveléből.

Kövér János urnak. I. Azt a lapot nem ismerjük, tehát nem is küldhetjük meg Önnek; tessék a

„Köztelek“-ben hirdetni ez leghamarább czélra vezet. 2. Lokomobilok kezelésére csak akkor nyer jogosítványt, ha a gőzgépkezelők tanfolyamot elvégzi vagy valamely bizottság előtt 2—3 évi gyakorlat után a vizsgát leteszi. Ily tanfolyam ez évi október hó 1-én veszi kezdetét Budapesten, s tart november közepéig. A tandíj 3 frt. Jelentkezni lehet levélben is az állami ipariskola igazgatóságánál, Budapest, VIII. Népszínház-utca 8.

Kerekes Imréné urnőnek. A kért arckép beszerzhető bármely nagyobb fényírdában. Ára 1.20—1.50 forint.

Tóth János urnak. A jövedelmi pótdát tartozik fizetni.

2850. előfizető. Őszinte hangu leveléből azt a benyomást nyertük, hogy az erkölcsi törvényekkel nem jött összeütközésbe s így egyáltalán nincs mit szégyenkeznie amiatt, ami megtörtént. De bármennyire is felmentse Önt és hozzá szegődött hű társát a benső meggyőződés, a világi törvények szerint azt megakadályozni mégsem lehet, hogy a hűtlenné lett törvényes nő hitvesi jogait ne gyakorolja. S az a jog minden hitvesnek meg van adva, hogy házi oltárán idegen papnót ne tőrjön meg, habár ő maga hűtlen is lett hozzá; ez a jog tart mindaddig, míg a törvény szét nem választja őket. És ha meggondoljuk, helyes is, hogy így van, mert száz eset közül egy esetben van igaza annak, aki elő hitvese mellett mást vesz magához élettársul. Az Ön esete kivétel az emberies érzületek ítélete szerint, de a törvény kivételt nem ismer. Ajánljuk, hogy hagyjon fel minden kérvényezéssel, mert az ugysis hiábavaló lenne, hanem tőrje békével ezt az elháríthatlan keresztet Ön is, az a jobb sorsra méltó választott is, míg Isten ember előtt egymáséi nem lehetnek.

Tima Sándor urnak. Kötvényét és levelét áttettük a Kölesönös Biztosító szövetkezethez, honnan levélbeni választ fog kapni. Ügyét mielőbb rendbe hozzák ott.

Borsodi. A kért vetőmagot bátran használhatja vetésre; a vetőmag cserélése nem csak nem hátrányos, de sőt sok tekintetben nagyon előnyös is.

Fekete Sámuel urnak. Azon a seben csak bliszterezéssel lehetne segíteni. A bliszter egy veres színű, roppant maró hatású szer, a melyet a lovak „pókjának” s hasonló daganatok elmulasztására használnak. A bekenésnél nagyon vigyázni kell, hogy csak a dagadt helye kenessék be, mert e szer a bőrt, sőt a húst is kimarja, a daganatot elmulasztja. A blisztert csak állatorvos alkalmazhatja — de megjegyezzük, hogy a szer nemesak drága, de a gyógykezelés alatt a lovat semmiféle munkára sem szabad használnia. Miért is, ha a mondott daganat miatt a ló különben dolgozhat, azt ajánljuk, hogy e szert ne használja.

Halász Mihály urnak. A kért könyvet ismerjük, csak hogy nem ajánljuk Önnek, mert ára 6 frt s ez mégis kissé borsos. Lapunkban számtalanszor közöltük már különféle pálinkák készítményi módját, tessék utána nézni, bizonyára talál megfelelő receptet.

Szukits Ferencz urnak. 1. A kormány csak nagyobb csoportokban felránduló földmivesek- és kisiparosoknak biztosít kedvezményes jegyet; ha vannak elegendő számban, akkor jelentkezzenek a szolgabírónál, ki a kedvezményes jegyek beszerzésével gondoskodni fog. 2. Hernyók elpusztítására ajánla-

tos a következő szer: 6 liter vízben félfont szappanalját, fél font szódát, 1—1½ font dohányt kell megfőzni, és főzés után még 6 liter vízben felereszteni. Ezt a szert kell kézi feeskendővel a hernyófészkek befeszkendezésére felhasználni.

Budapesti piaci árak.

Budapest, szeptember hó 12-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 79—81 kg. *tiszavidéki* 7.05 frttól 7.10 frtig, *pestvidéki* 6.95 frttól 7.10 frtig, *fehértmegyei* 6.95 frttól 7.10 frtig, *bácskai* 7.10 frttól 7.25 frtig, *bánsági* 6.85 frttól 7.50 forintig.

Rozs 70—72 kg. 5.90 frttól 6.10 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 3.90 forinttól 4.25 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.00 frttól 5.75 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.20 frttól 7.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.28 frttól 5.50 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.50 frttól 3.65 frtig.

Liszt ára 100 kgként.

Sz.:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	11.40	11.00	10.40	10.00	9.50	8.90	8.60	6.90	6.10.

Buzakorpa, finom 3.40—4.60, durva 3.40—4.60 frt. zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *vörös lóhere erdélyi:* 26—32 frt; *luczerna* 35—42 frt; *baltaczim* 9—9½ frt; *takarmányrépa* 22—25 frt; *mák* 16.00—17 frt; *tarvasi bükköny* 4.75—5.00 forint; *bab fehér nagyszemű* 7.00—7.25 frt, — *törpe* 7.25—7.50 frt, *tarka* 6.—6.20 frt; *lenese* 8—12 frt, *borsó* 8.50—9.50 frt. *Köles* 5.25—5.50 forint, *Kendermag* 8.75—9.25 frt. *Repeze:* 9.50—10.20.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 340—350 frtig; *középmínőségűért* 310—335 frtig; *gyenge minőségűért* 260—265 frtig; *hizott magyar ökörért* mm.-ként élősúlyban 27—32 frtig, *hizott tarka ökörért* 25—31.00 frtig. *Fejős tehén, magyar fajta* 65—90 frtig, *arka* 70—170 frtig *darabonként*. *Élő borju* 1 kgr., élősúlyért fizetnek minőség szerint 31—44 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 42—58 kr.

Juhvásár: *hizalt ürü* páronként 15.25—20.50 frt, *feljavított juh* 11.50—13. frt, *kiverő juh* 10—11.00 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 40% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 320—380 kilogr. nehéz sertésért 53—54 kr., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 38—41 kr.

Baromfivásár. *Lud* páronként 3.30—5.40 krig, *kaesa* 1.80—3.40 krig, *tyuk* 1.30—1.50 krig, *csirke* 70—1.20 krig, *kappan* 1.90—2.80 pulyka 3.00—4.90 krajezárig.

Takarmányvásár. *Réti széna* 1.80—2.70 frt, *muhar* 1.80—2.40 frt, *zsupszalma* 1.60—1.80 frt, *alomszalma* 1.30—1.60 frt.

Vegyesek. *Tojás* forintonként 50—60 darab. *Szalonna* 45—48 kr. *Vaj* Ia. 80—160 kr., *Ia.* 70—120 kr. *Olvasztott vaj* 60—100 kr. *Méz sárga csurgatott* 26—30 kr. *Viaszk* 1.45—1.65 kr.

Mütrágyák. *Thomas-salak* 22—25% 2.80—3.40 frt. *Kálitrágya* 20—22% 2.75—3.00 frt. *Vasgálicz* Ia. 3.40—3.75 frt, *Vasgálicz* *Ia.* 2.75—3.25 frt. *Rézgálicz* 24.—25.— frt. (100 krgként 50 kgos Budapest.)

ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestén**, (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügy-nökségek**.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csakely kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Cím:

Ingtalan- és Jelzálog- Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz.
Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Igen érdekes regények

leszállított áron.

Bonda Miklós.

Irta: Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 40 krajczár.

Mi a szerelem?

Irta: Bodrogi Lajos. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI.

Irta: Canon Doyle, fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

A malom története.

Irta: Sudermann. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

Angyal és ördög.

Irta: Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában:
BUDAPEST, (Köztelek).

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, csász. és kir. udvari és hadsereg szállító

BUDAPEST, II. ker. Lánchid-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangu czimbalmait.

Községti és tüzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállítanak. Mindennemű hangszerek javítása a legolcsóbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becserelettetnek. Erős orgonahangu harmonikákból külön árjegyzék kérendő.

Iskolahegedűk 3frttól felfele.

Községti dobok

KÜHNE E. Mosonban

Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára
(1856.)

Ajánlja 40 év óta általán elismert és több mint 17.000 példányban elterjedt

sorvetőgépeit

sík és hegyes talajra.

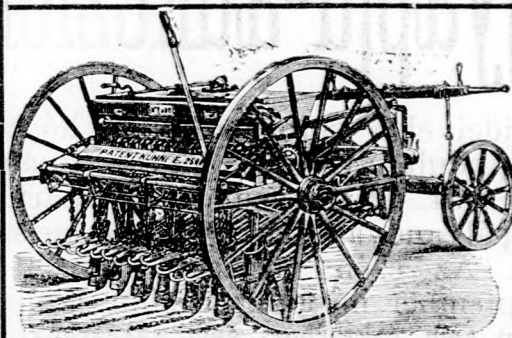
Egyedüli gyártása a szab. Laacke-féle szántóföld és rét boronálókknak (25-féle nagyságban).

Ventzki-féle szab. takarmányfüllesztők. Uj hengerek. Sack-féle ekék minden nagyságban. 2, 3 és 4-vasu ekék bármily talajviszonyokhoz. Rosták (magtárrosta 33 frt). Konkolyozók, morzsolók, szeeskavágók stb.

Uj! Czirokeseplőgép. Uj!

OLCSÓ LÓHERE MAGFEJTŐ-GÉPEK.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtökéletesebb permetezőgép a Vermorel-féle

„ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint csomagotással.

Knittelfeldi Ia jegezes azurin 1 frt 25 kr. klgja

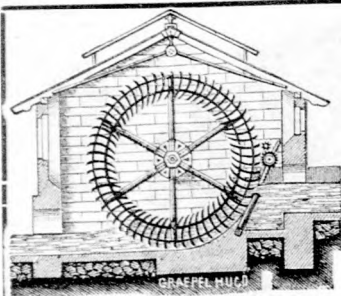
„Rézgálicz“ 30 frt métermázsánkint.

„Raffaháncs“ 56 kr. kilogrammja.

Ajánlunk

mindennemű: **vasneműeket, mérlegeket, mezőgazdasági-gépeket, zsákokat és ponyvákat, szalonát és zsirt, állatorvosi gyógyszereket** stb. stb.

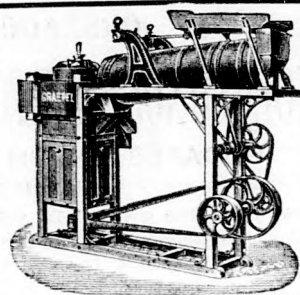
Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Vizikerekek, turbinák, gőzgépek, gőzkazánok minden nagyságban őrlőmalmok és egyéb ipartelepek üzeméhez

Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rendszer szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső vácz-ut 46. szám.

Árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. után.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Csak 2 frt 60 kr!

Nickel rem. erős zsebóra, szépen díszített tokkal másodpercz mutatóval 2 frt 60 kr. nickel rem. zsebóra, zománcz-számlappal másodpercz mutatóval, minden 25—30 órában felhuzandó, kitűnő szerkezetű 3 frt 20 kr., nickel rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, másodpercz mutatóval, legfinomabb 4 frt 10 kr. — Tula rem. zsebóra 5 frt. Mindez egyedül

KUN IMRE,

műorás- és ékszerészttől szerezhető be

Budapest, Dob-utca 72.

Minden arany- és ezüstáru hallatlan olcsó áron, 5 pár nehéz ezüst evőeszköz 7 frt, 14 karátos aranygyűrűk 2 frt 40 és feljebb. Arany női rem.-óra 13 frt és feljebb. Ezüst rem. zsebóra 6 frt, kettős fedéllel 8 frt és feljebb. Arany gyermekfülbevaló 1 frt 60 és feljebb. Ezüst lánczok 2 frt és feljebb. Ébresztő óra 2 frt. A nálam vásárolt áruk jóságáért és valódiságáért **10 évi írásbeli jótállást** nyújtok. Javítások 2 évi jótállással. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A budapesti

gyapju-aukcziók

ez idei első sorozata július hó 8-án megindult. Árverési raktár gyanánt a m. kir. államvasutak dunaparti tehérpályaudvarának egy helyisége szolgál. Az ezen raktárba czimzett és szeptember hó 30-ig eladott gyapjuk után sem raktárbér, sem raktárhoz való szállítási beraktározási és mérlegetési díj nem számíttatik. Azonfelül ezen gyapjak szállítási díjkedvezményekben is fognak részesülni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál

HELLER M. és Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Megjelent és lapunk kiadóhivatalánál megrendelhető:

Honfoglaló őseink históriája

(Magyarország ezredéves története).

Irta: **ALPÁRI LAJOS.**

A mű röviden és érdekesen tárgyalja Magyarország ezredéves történetét, melyet minden magyar ember, kell, hogy ismerjen. A szöveget 8 szép nagy kép díszíti.

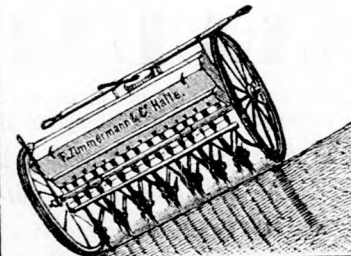
A Független Ujság előfizetői 20 krért, nem előfizetők 25 krért rendelhetik meg.

LOUIS FEDOR

nemzetközi gépcsarnoka

NYIREGYHÁZÁN.

Ajánlja felülmulhatatlan Zimmermann-féle sor- és szőrvetőgépeit, hegyes és sík talajra. Back- és más rendszerű egy-, kettős és hárombarázdas aczélekéit, boronák, sima szeges, gyűrűs, Cambridge és Croskill hengereit. Szeeska-, repavágók legkülönbözőbb kivitelben.

Daráló-gépek, 49
petroleum-motorait,
és
lőherecséplőgépeit.